

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 16. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnökölt.

A Ház folytatta a gazdasági cselédek viszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslat általános tárgyalását.

Giesswein Sándor a javaslatot általánosságban időszerűnek tartja, de a javaslat nem ad elegendő védelmet és sok kiegészítésre szorul. Hozzájárul *Holló Lajos* javaslatához.

Fábry Károly szerint a törvényjavaslat a gazdákra elviselhetetlen terheket ró s az egész ország hangulata ellene van. Tudomása van róla, hogy a szocialisták a javaslat ellen féktelenül izgatnak. Ezt a törvényjavaslatot, mely tönkretesz a gazdákat, még általánosságban sem fogadja el.

Nagy Emil a javaslatot általánosságban elfogadja, de a részletes tárgyalásnál több módosítást fog indítványozni.

Bródy Ernő ellenzi a törvényjavaslatot, amely szerinte reakzionárius.

Návay Lajos üdvözlí a javaslatot és általánosságban elfogadja azt. A részleteknél azonban lesznek megjegyzései.

Erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztották és az ülés véget ért.

Az alkotmánybiztosítékok.

Budapest, máj. 16. *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter ma kijelentette a képviselőház folyosóján, hogy az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatot legközelebb benyújtja a képviselőházban, hogy a javaslatot még a mostani ülés-szakban, tehát a nyári szünet előtt letárgyalja a parlament.

A horvát követelések.

Budapest, máj. 16. *Wekerle Sándor* miniszterelnök s *Kossuth Ferencz* és *Andrássy Gyula* gróf miniszterek mai tanácskozása a horvát képviselőkkel délutáni négy óráig tartott. Megegyezés nem történt s minthogy a horvátok mindenben fönntartják követeléseiket, semmi remény sincs a békés kiegyezésre. *Pejacsevich Tivadár* gróf horvát bán mindenben osztja a horvát delegátusok felfogását és kész a konzekvenciákat levonni. Ha megegyezés nem jöhet létre, a horvát delegátusok a magyar képviselőházban tiltakozó deklaráció felolvasását tervezik, amely után testületileg kivonulnának a képviselőházból és Zágrábban gyűlést hívnának össze, melyen lemondanának mandátumukról. A magyar kormány erre kénytelen volna a horvát országgyűlést feloszlatni, mely esetben — úgy vélik a horvát képviselők — jóval nagyobb szám-

ban térnének vissza a koalíció hivei, míg a Starcsevics-párt a nemzeti párt rovására terjeszkednék.

Öngyilkos képviselő.

Marosvásárhely, máj. 16. *Fülep Albert*, a geryeszegikerület országgyűlési képviselője, a függetlenségi párt tagja, ma délután főbelötte magát és nyomban meghalt.

Szent Erzsébet jubileuma.

Budapest, máj. 16. Árpád-házi Szent Erzsébet 700 éves jubileumának országos bizottsága ma *Isabella* főhercegnasszony elnöklésével gyűlést tartott, amelyen a kormány tagjai és számos előkelőség, köztük *József* főherceg és *Augusta* főhercegnasszony is résztvettek. *Zichy János* gróf üdvözlő szavai után *Isabella* főhercegnasszony tiszta magyar nyelven mondott megnyitó beszédében kijelentette, hogy mindenekelőtt mint magyarok tartozunk tisztelettel Szent Erzsébet iránt, mert lehetetlen elfelednünk, hogy ő magyar királyleány volt, aki szent életében az Árpád-ház dicsőségének fényét emelte. Ezért áll oly közel szívünkhöz. — A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után megalakították a bizottságokat és ezzel az ülés véget ért.

A vasutasok fizetésrendezése.

A Vasutasok Országos Szövetségének a fizetésrendezés és a pragmatika dolgában kiküldött bizottsága tegnap este *Baththyány Tivadar* gróf elnöklésével értekezletet tartott, hogy elejét vegye az elégedetlenkedés várható kitöréseinek. *Baththyány gróf* dicsérte a fizetésrendezést, a pragmatikát, de hangsúlyozta, hogy mind a kettő javításra szorul. A fizetésrendezés jóformán mellőzte a munkásokat s ezeknél az eddigi rendszer keretei maradnak érvényben. A július elsejéig nyugdíjazottak érdekében a fizetésrendezést visszaható erővel kellene felruházni. A pragmatika sok tekintetben mellőzte vagy megrontotta azokat a szempontokat, amiket az anketén ő és a szövetség küldöttei kifejtettek. Elvárják a vasutasok a kormánytól, hogy az egyesülési szabadságot ne korlátozza, a pragmatikának idevágó része pedig teljesen ellenkezik a szabadelvűséggel. Rendkívül hibás a fizetésből való hivatali levonások eltörlése is, mert ez a vasutasok több szociális akcióját, egyesülését veszélyezteti. A pihenő órák szabályozása is hiányos. Nem tartható továbbá fenn az az intézkedés sem, hogy a vasutas semmi mellékfoglalkozást ne vállalhasson, még olyat sem, amely társadalmi állásával összefér. Tarthatatlan az a tilalom is, amely a vasutasoknak a sajtóval való összeköttetésére vonatkozik.

A fegyelmi eljárás dolgával is meglehetősen rosszul bántak el a javaslat. A fegyelmi tanácsból a választott tagok intézménye eltöröltetett és még más egyéb tekintetben is kifogás lehet ellene. Egész sorozatát nélkülözi azon intézményeknek, amelyeket a megtartott szaktanácskozmányon megállapítottak. Hiány-

zik a titkos minősítési rendszer eltörlése. Hiányzik a rendelkezés arról is, hogy azok, akik katonai szolgálattételre bevonulnak, megmaradnak-e a szolgálatban, s ha igen, szolgálattételük idejére minő díjazásban részesülnek. A kormány mindkét javaslat életbeléptetésére vonatkozólag kimondotta a junktimot, amely ellen tenni semmit nem lehet. De levonhatják belőle azt a konzekvenciát, hogy kéri a junktimot a magánvasutak részére.

Az elnöki megnyitó után az ülés általánosságban foglalkozott a fizetésrendezésre vonatkozó törvényjavaslattal, míg a részletes tárgyalásra s az egyes szakaszokra vonatkozó módosító szövegezek megállapítására négytagú szűkebb bizottságot küldött ki.

Az általános vita folyamán a javaslat A) táblázata ellen általában nem tétetett kifogás. A második, B) táblázatot illetőleg a művezetők, altisztek, kezelők és a teljesen kihagyott díjnokok helyzete dolgában történtek felszólalások. Az általános vita folyamán azt az alapvetet fogadták el, hogy mindazok, kik felsőbb kategóriába való bejutásra megszerzik a szükséges képesítést, oda be is juthassanak. Végül azt a kívánságát fejezte ki az ülés, hogy valamely hazai vasutnak állami kezelésbe vétele esetén az átveti alkalmazottak azon fizetési osztályokba és fokozatokba sorozandók, amelyek megfelelnek az államosított vasutnál az átvétel idejében érvényben volt rangosztálynak és fizetési fokozatnak, ez azonban ne legyen magasabb, mint a máv. törzsalkalmazottaké.

Kivándorlók nyomora.

A lelketlen kivándorlási ügynökök tömegesen csábítják a hiszékeny népet Amerikába, szerintük a könnyű megélhetés és meggazdagodás hazájába. Oriási províziót zsarolnak a szerencsétlenektől, akik mikor megérkeznek az idegen földre, csak akkor látják, hogy rutul be vannak csapva. A könnyű megélhetés helyett többnyire inség és szenvedés vár rájuk s ha munkát kapnak is, igen sokszor abban sincs köszönet, mert a nehéz, sorvasztó munka mellett is csak nyomorognak.

Ilyen sorsra jutottak azok a szerencsétlen bányászok is, akiknek a hazaszállítása most foglalkoztatta az illetékes hatóságokat. Ezeknek a szerencsétleneknek a révén *rio de janeiro* konzulunk jelentése lerántotta a leplet a kivándorlási ügynökök egyik vezéralakjáról, *Gergold* Antaltól. *Gergold* a konzuli jelentés szerint a legembertelenebbül üzérkedett a magyar emberhussal. Hogy milyen alak, azt érdekesen jellemzi az a körülmény, hogy mire a magyar hatóság ellene a vizsgálatot megindította és az elfogatási parancsot kiadta, ő már régen túl volt a határon s az olaszországi Chiassóban csábította kivándorlásra a hiszékeny munkások százait.

Módunkban van, hogy *Gergold* áldozatai közül néhánynak a személyi adatait közreadjuk:

Licskó Ferencz, ki 1878. évben *Blaufuss* községben (*Bars megye*) született, *Krendnitzben* (Magyarország), illetékes, bányász munkakönyvvel bír, felesége, *Julia*, *Orudban* született; két gyermekük van: a 3 éves *József* és a 4 hónapos *Vilmos*.

Schlieswensky Ferencz 1866-ban *Resiczán* (*Krassó-Szörénymegye*) született, németbogsáni (*Krassó-Szörénymegye*) illetőségű bányász, okmánya nincs, neje született *Bestery Julia*; 3

gyermekük van: a 13 éves Márton, az 5 éves Antal és a 2 hónapos András.

Mogos Mihály Steierdorfbán (Magyarország) 1868-ban született, oraviczei (Krassó-Szörénymegye) illetőségű bányász, Németországba szülő utlevele van, neje Kratochwill Anna; 3 gyermekük van: Ágnes 13 éves, Anna 11 éves, Viktória 6 éves.

Röhrich József csehországi születésű osztrák állampolgár, bányász, neje és 2 gyermeke van.

Rajtuk kívül még rengeteg sokan estek áldozatul Gergold bűnös üzemeinek. A munkások 1906. júliusában érkeztek Rio de Janeiroba, hogy a kávéültetvényeken munkát találjanak. Innen állami költségen Queimadosba szállították őket, ahol nemcsak hogy nyomát sem látták az ígért kedvező viszonyoknak, hanem a legrosszabb feltételek mellett voltak kénytelenek a Light and Power Co. cégnek munkát vállalni, hogy magukat az éhenhalástól megmentsék. Helyzetük mindinkább súlyosbodott. Sokat elbocsátottak közülük, megfelelő lakást pedig egyikük sem kapott. A munkások végre a konzulhoz fordultak, aki, mivel munkát minden fáradozása dacára sem birt számukra találni, intézkedett a munkások hazaszállíttatásáért. A hazaszállítási költség fejérenként 130 korona 43 fillért tesz ki.

KÜLÖNFÉLE.

— **Nákó Sándor gróf jótékony-sága.** A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület a napokban Budapesten kerüti ünnepélyt rendezett és pedig jótékony célra. Ezen az ünnepélyen a hölgyek különféle cikkeket árultak s a többek között pezsgővel is szolgáltak azoknak, akik meg-szomjaztak. Ezek közé tartozott Nákó Sándor gróf kormányzó is. És mikor a kormányzó az egyik szép nő szivességéből egy pohár pezsgőhöz jutott, azért egy ezerkoronás bankjegyet fizetett. Ha a többi urak is ilyenformán járultak a jótékony célhoz, akkor a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület bizonyára szép összeghez jutott.

— **Kirendelés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fest Aladár királyi tanácsost, a helybeli állami főgimnázium igazgatóját a budapesti első kerületi főgimnáziumhoz érte-ségi biztosnak rendelte ki.

— **Uj honpolgár.** Amberger Miklos gépész ma délelőtt 11 órakor tette le a magyar állampolgári esküt Vio Ferencz dr. polgármester kezébe.

— **Angol ujságírók látogatása a tengeremelléken.** Az Osztrák Lloyd igazgatósága az osztrák vasutügyi minisztérium felszólítására meghívta a május végén érkező angol ujságírókat, hogy tegyenek kirándulást Dalmáciába. Ez alkalomból a társaság «Koerber» nevű gyorsgőzöse e hó 25-én Abbáziába megy, hogy az odaérkező angol vendégeket fogja. A «Koerber» részt fog venni az aznap tartandó kivilágításban is. Abbáziából a vendégek a «Koerber» gőzessel a Brioni szigetekre, majd Pólaba mennek és onnan a rendes gyorsgőzessel utaznak Dalmáciába.

— **Földrengés.** A cs. és kir. haditengerészeti akademiában felállított szeizmográf tegnap távoli földrengést jelzett, amely keletnyugati irányban volt érezhető. A legnagyobb kiterés 1.3 milliméter volt.

— **Egy gőzhajózási vállalat megvétele.** A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Reszvénytársaság az Eggenhofer József-féle gőzhajózási vállalattal alkudozásokat folytatott, a vállalat hajóparkjának megvétele céljából. A tárgyalások eredménnyel jártak és a társaság most már hivatalosan is közlésezi, hogy az Eggenhofer József gőzhajózási vállalat összes üzözümeit megvette és azokat saját hajóparkjába sorozta be. A vételár hír szerint két és fél millió korona.

— **Uj esküdtek.** A fumei törvényszeknél ez év második felére a következő esküdteket sorsolták ki: Olivo Jakab, Branz Ernő, Baccareich Antal, Thierry Henrik, Kucich Lino, Dobos József, Bassa Ferencz, ifj. Padoani Ferencz, Mohovich Hugó, Hoffmann Hugó, Paulovatz József, Menard Lajos, Dalmartello Arthur, Pázmány Jenő dr., Cimadori

Róbert, Lenaz Ippolito, Pigassi Ferencz, Burich Antal, Candellari Antal, Bellich György, Ivanossich Henrik, Destrini Lajos, Mayerhoffer Lipót, Minach János, Pallua Szilveszter dr., Host Mihály, Cretich Ferencz és Goldmann Jonatán. **Potesküdték:** Superinz Antal, Blasevich József, Mohovich Egon, Fischer Lajos, Bernech János, Pressich Antal, Tich Lajos, Kauffmann Bertalan, Pollich Matyás és Branchetta Antal.

— **A Cunard gyász.** Ma reggel érkezett jelentés szerint *Moorhouse* A. P., a Cunard-hajóstársaság sok éven át volt vezérigazgatója, tegnap este 8 óra 40 perczkor Liverpoolban életének hatvanadik évében meghalt. A gyász jelül a kikötőkben horgonyzó Cunard-gőzösök, valamint a társulat itteni képviselősege gyászlobogót tűztek ki.

— **Orvosok kirándulása a tengeremellékre.** A Budapesti Orvosi Kör tagjai számára június 17-étől 29-éig tanulmányutat rendez *Ertl* Géza dr. vezetésével. A kirándulók meglátogatják többek közt Lízse, Zelenika, Czirkvenicza és Abbazia tündőhelyeket.

— **Istentisztelet.** Pünkösöd (Sebuoth) ünnepén a zsidó templomban az istentisztelet sorrendje a következő lesz: Szombaton este háromnegyed 8 órakor; vasárnap Muszatma délelőtt 9 és fél órakor és este fél 8 órakor, hétfőn Muszaf délelőtt 9 és fél órakor, Hazkora és hitszónoklattal.

— **Kivándorlási ankét.** A folyton növekvő kivándorlás és munkáshiány okainak és orvosszereinek gyakorlati megvilágítására a Magyar gyáriparosok országos szövetsége Budapesten június 19-én és a következő napokon országos ankétet rendez.

— **Kivándorlók figyelmébe.** Az európai kivándorlóknak Amerikába érkeztek alkalmával sok bajt okoz, hogy egyáltalán nem ismerik az amerikai bevándorlási törvényt s annak követelményeit, pedig tulajdonképpen meg ez sem elég, hanem minden kivándorlóknak tudnia kellene — ha ez egyáltalán lehetséges volna — még azokat a külön szabályrendeleteket is, amelyeket Ellis Island vezetősége minduntalan kibocsát. A legújabb az, hogy miután Newyork városában a rendőrség és bíróság végre hadat üzent a tört, kést és revolvert hordozó olaszok ellen, nem mulván el egy nap sem halálos végű verekedés vagy lövöldözés nélkül, Ellis Island főnöke, mr. Watschorn is kiadta a rendeletet, hogy minden európai kivándorlót átkutatassanak Ellis Islandon, nincs-e nála elrejtve fegyver. S akinél van, azt irgalmatlanul visszautasítják, mint nem kívánatos elemet. Az utolsó héten az olasz kivándorlókkal érkező hajókon a kapitány a quarantaine-állomás előtt kihirdette, hogy mindenki dobja be a tengerbe a «fegyveret» s a felszólításra valóságos revolver- és bicskaeső esett a tengerbe. Jó tudni ezt a magyar kivándorlóknak is, mert ezek közt is sok a «bicskás». Az amerikai törvény szerint ugyanis zsebkésnek csak az egész kicsiny kés tekintetik s a Magyarországon viselt deciméteres zsebkésnek «elrejtett fegyvernek» minősítetnek. Ha pedig mostanában ilyen találnak valakinél Ellis Islandon, azt visszautasítják, nem éresztik be az ujkori ígért földre, Amerikába.

— **Az Országos Tisztviselő Szövetség** (Budapest, Lónyai-u. 11.) a következő sorok közlésére kért fel bennünket: Nagyszámu hozzánk beérkezett kérdezősködékre tudatjuk, hogy a Budapesten, ezelőtt József-körut 60 sz., jelenleg VII. Rottenbiller-u. 5. szám alatt levő «Tisztviselő Takarékpénztára R.-T.» című intézettel, mely a volt «Gyűjtőpénztár és Bank R.-T.»-ből alakult át, semminemű összeköttetésben nem állunk, sem pedig annak megalapításába be nem folytunk. A Szövetség által alapítandó «Országos Tisztviselő Szövetség Takarékpénztára R.-T.» szervezési munkálatai befejezésükhöz közelednek s az erre vonatkozó felhívások legközelebb szétküldetnek. Felkérjük ezért kartársainkat, hogy a Szövetségünk nevét jogosulatlanul felhasználó ügynököknek, kik ránk való hivatkozással «Tisztviselő Takarékpénztára» részvényekre aláírásokat gyűjtenek, részvényeket ne jegyezzenek, mert mi ügynökökkel összeköttetésben nem állunk, az előforduló eseteket pedig hozzájuk tudomásunkra.

— **Jótékonycélú előadás.** A fumei állami polgári leányiskola és kézimunka-tanfolyam növendékei e hó 21-én délután ötödfél órakor jótékonycélú előadást rendeznek a Fenice-szinkörben. Az előadás tiszta jövedelmét az «Országos József főherczeg szanatórium-egyesület» által kezelendő, polgári iskolai növendékek részére létesítendő alapítvány gyarapítására fordítják. Az előadás műsora a következő: 1. Resch — «Amor clandestino» Gavotte de Salon. 2. Boiledieu — Szimfonia a «Bagdadi kalifa» című operából. 3. Farkas I. — Prolog: A mese. Megzenésítette Tarnay A. Szavalja Fried E. 4. «Ibolya tündér» daljáték. Zenéjét írta: Hazslinszky G., szövegét: Várady A. Személyek: Ibolya tündér (Roediger M.), Ilike (Zambelli A.). 5. Rákóczi-induló. 6. Tengerihántás, idill. Irta: Steuer János. Személyek: pórnő (Schmidt E.), legény (Halmi O.), pórleány (Nyirő I.), Baldini — «Sulle sponde del Quarnero» Serenata. 8. Elda Gianelli — Reliquia, szavalja Gerlóczy E. 9. Manzotti — «Scene del grande Ballo Excelsior.» 10. Nász a lepkekirály udvarán, daljáték. Zenéjét írta Sztójanovits J. Személyek: Légy, a hirnök (Beke M.), Lepkekirály (Baltási R.), Herczeg (Koncalovics H.), Herczeg (Venutti V.), Hősczinczér, karmester (Roy L.). Helyárak: Páholy 10 kor. Zsöllye I—III. 3 kor. Támlászek IV.—VI. 2.40 kor. I. r. zártsek VII—IX. 1.60 kor. II. r. zártsek X—XII. 1.20 kor. Állóhely 80 fill. Karzat I.—VII. sor 50 fill. Karzat a többi sor 40 fill. Ez árakban a belépődij már bennfoglalatik. Jegyek Schwarz és Gerő cégéknél kaphatók.

— **Halkonzervgyár Budapesten.** A Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedő-Részvénytársaság, mely tengeri halakat hoz a budapesti piacra, az Angyalföldön telket kért a fővárostól, hogy arra halkonzerv- és halfüstölőgyárat állíton. A cég az azonnal nem értékesíthető tengeri halat konzerválja s mint konzervet bocsátja a fogyasztásra. Az illetékes ügyosztály a kívánt telket örök áron nem javasolja eladni, de hajlandó azt hosszabb időre bérbeadni.

— **Német hajózási vállalatok fu-ziója.** Hamburgból táviratozzák: A Hamburg—Bremen—Afrika Linie legközelebb fuzionálni fog a Bremer Tritongesellschafttal. A hamburgi társaság a vállalat alapítójét 3,200,000 márkáról ötmillió márkára fogja fölemelni. Az új részvényeket a Norddeutscher Lloyd veszi át.

— **Nagy rizs-szállítmány.** A «Loch Toy» angol gőzös 74-33 zsák rizst hozott Rangoonból a helybeli rizshántoló és keményítőgyár részére. E hó folyamán még 8 gőzös fog Rangoonból rizsszállítmányt hozni.

— **Sikkasztás.** A Gondrand-testvérek szállító-cég *Repacs* Bozsó nevű hivatalszolgáját tegnap elküldték a vasuti állomásra, hogy egy 6300 koronás fuvarlevelet kiváltson. A szolgát a pénz megszedtetten és az öt órai vonattal megszökött, valószínűleg Triesztbe. A cég följelentette az esetet a rendőrség-nél, amely most a sikkasztót körözi.

— **Elítelt horvát tüntető.** Megírtuk annak idején, hogy Abbáziában az oda-érkezett klagenfurti dalegyletet a horvátok kifütyölték és zajos tüntetést rendeztek ellene. E közrendháborításért tizenkét horvát fiatal-embert helyeztek vád alá. Ügyüket most tárgyalta a voloscai bíróság s a tüntetőket, akik beismerésben voltak, 50—50 korona pénzbüntetésre és 10—10 napi elzárásra ítélte.

— **Az új munkásbiztosítási törvény kommentárja.** Az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség- és balesetre való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. t.-cz. ez év július 1-én lép hatályba. Az új törvény, mely a betegégyezés központosítása és gyökeres átalakítása mellett új intézmény gyanánt tudvalevőleg megvalósítja a kötelező baleset-biztosítást: számos nagyfontosságú feladatot ró úgy a munkaadókra és alkalmazottakra, mint a törvény végrehajtására hivatott pénztári közegekre és közgazgatási hatóságokra. Mindezek dolgát nyilván lényegesen meg fogja könnyíteni az új törvénynek az a magyarázatos és jegyzetes kiadása, mely a Ráth-fele gyűjteményben a napokban hagyta el a sajtót. A magyarázatokat és jegyzeteket Bokor Gusztáv dr., a Magyar Vegyészeti Gyárosok Orsz. Egyesülete titkára készítette, aki a törvény

előmunkálataiban is részt vevén, alapos ismerője az új kodexnek. A 11 ivre terjedő munka 5 koronáért úgy a kiadónál Budapesten, mint minden könyvkereskedésben kapható.

— **A kivándorlás márcziusban.** Az utlevélstatisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban ez évi márcziusban 36 295 utlevelet váltottak, 29.913-at kivándorlási, 6.382-öt pedig egyéb célból. Ez utlevelekkel kivándorlásra jogosítottak 33.891, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 10.322 egyén, kik között 32.692 férfi és 11.521 nő volt. A kivándorlásra jogosítottak közül 31.454-nek az utlevele Amerikába szült, 718-é Romániába és 410-é Németországba. (Az előző hóban a magyar birodalomban 36.586, az előző év márczius havában pedig 33.541 utlevelet váltottak.) A ki- és bevándorlási adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból folyó évi márczius hó folyamán 22.344 egyén vándorolt ki, 21.027 utlevéllel és 1317 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországra esett 3744. A kivándoroltak közül 19.540 ment Amerikába, 869 — tulnyomóan Erdélyből — Romániába és 1027 Németországba. A tengerentúli kivándoroltak közül 10.021-nek utlevele szült Fiuméra és 8748-é más kikötőkre, azonban *tényleg Fiumén át 1389-en mentek ki.* Az 1906. év márczius havához képest növekedett a kivándorlás, amennyiben 1906. márcziusban 20.786 volt a kivándorlók száma, a növekedés e hónapban Magyarországon igen erős volt, a társországokban azonban nagyon kevéssel szaporodott a kivándorlók száma. Az összes kivándoroltaknak 30% - a = 6715 egyén volt magyar anyanyelvű. A visszavándoroltak száma 2756 volt, melyből Horvát-Szlavonországra 525 esett. Magyar anyanyelvű volt 583 egyén = 27.5%.

SZÍNHÁZ.

„Szép Ilonka.”

Meglehetősen kevés számú közönség előtt folyt le ma »Szép Ilonka« második előadása. Pedig a tegnapi bemutató után itélve, elvárhattuk volna a magyar közönség lelkesebb pártfogását. A mai előadás on is meglátszott a színészek buzgólkodása és nem egynek hangzott fel a nyílt színen a tapsvihár. *Rédey Szidi*, »Szép Ilonka« személyesítője ma is pompásan volt diszponálva és énekszámait többször megtapsolták. A sikerben ma is méltó partnere volt *Balláné Csik Irén*, aki játékaival állandóan magára vonta a közönség érdeklődését. Sokat tapsoltak *B. Répássy Gusztinak* is, aki az arragoniai hercegekisasszony szerepében ma is olyan jó volt és olyan szépen énekelt, mint a tegnapi előadásban. *Paksy Margit* a »Szép juhásznő« szerepét ma is elevenen játszotta és szépen énekelt. Egyenlően osztoztak a sikerben még *Virágh Ferencz* (Czinkotai kántor), *Sziklay Miklós* (palócz), *Szőreghy* (a bolond), *Kovács Gizi* és *Szilassy Juliska* (a két apród). *Boross Géza* a tót családdal ma is megkacagattatta a közönséget és tánczaikat meg kellett a közönség multságára ismételnők. A zenekar *Donáth Lajos* karnagy vezetése mellett ma is kifogástalanul működött.

Holnap este Bayerlein »Takarodó« című drámáját adják.

(B. I.)

Műsor:

Pénteken: »Takarodó«, Bayerlein szenzációs drámája. A főbb szerepeket Kovács Gizi, Csiky László, Szőke Sándor és Stella Gyula játsszák.

Szombaton, itt először: »A legvittebb huszár (Simonyi óbester)«, *Jakabffy* Jolán vendégfőléptével. *Martos* Ferencznek és *Jakobi* Viktornak e magyar tárgyú operettje a fővárosban igen nagy sikert aratott. A czimszerepet *Szőke* Sándor fogja játszani. *Jakabffy* Jolán kisasszony, a kolozsvári és soproni színházak kedvelt tagja szerződöttes céljából lép föl, s bő alkalma lesz *Juliette* komorna szerepében szubrett-tehetségét bebizonyítani. A rendkívül mulatságos operett többi vezető szerepeit *Bejczyne Répássy* Gusztai, *Szőreghy* Gyula és *Sziklay* Miklós adják.

Vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal: »Ördögűző huszártiszt«, mulatságos bohózat. A vezető szerepeket *Hadrík* Anna, *Kende* Paula, *Póór* Lili, *Szőreghy* Gyula, *Sáfrány* Vilmos, *Sziklay* Miklós és *Madas* Pista játsszák.

Vasárnap este *Sziklay* Miklósnak, a jeles kómikusnak jutalamjátekül! »A mádi zsidó«, az ismert szereposztásban. A második felvonás cabaretjében *Jánosi* Vilma bállettánczosnő spanyol bolerót lejt.

Hétfőn, pünkösd másodnapján délután 3 $\frac{1}{2}$ órákor, mérsékelt helyárrakkal: »A falu rossza«, *Tóth* Ede népszínműve *B. Répássy* Gusztival, *Halmos* Gyulával és *Sziklay* Miklóssal a főszerepekben.

Hétfőn este *Jakabffy* Jolán második vendégfőléptével *Hervé* legbájosabb operettje, a »Nibántsvirág« kerül színrre, kitűnően előkészített szereposztással.

Kedden, ez idényben utolszor: »A vigózeveg«, *Lehár* Ferencz népszerű operettje. az ismert szereposztásban.

Szerdán, itt először: »A koldusgróf«, *Ascher* Leónak Budapesten és Bécsben nagy sikert aratott operettje. A főbb szerepeket *Balláné Csik Irén*, *B. Répássy* Gusztai, *Kovács Gizi*, *Virágh* Ferencz, *Sziklay* Miklós és *Szőreghy* Gyula játsszák.

Csütörtökön: »A koldusgróf« másodsor.

Kirándulások.

— **Hajószolgálat Fiume és Abbázia között.** Tekintettel a közeli pünkösdünnepre, melyek alatt előreláthatólag élénkebb lesz a személyforgalom, a Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság e hó 19-étől kezdve újabb intézkedésig szaporítani fogja járatainak számát Fiume és Abbázia közt és pedig a következőképpen:

Fiuméből Abbázia d. e. 7, 7:30, 8, 9, 9:30, 10, 11 és 11:30, d. u. 2, 2:30, 3, 4, 4:30, 5, 6, 7, és 8:30 órákor.

Abbáziából Fiuméba d. e. 7, 8, 8:30, 9, 10, 10:30, 11 és 12 órákor, d. u. 12:30, 2, 3, 3:30, 4, 5, 5:30, 6, 7, 8 órákor és az utolsó járat 10 órákor este.

Azonkívül vasárnap, e hó 19-én és hétfőn, 20-án Fiuméből még 6:30 és Abbáziából 7:30 órákor este is lesz egy járat.

— **Utolsó esti járat Abbáziából Fiuméba.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság ez uton is ertesíti a közönséget, hogy a nyári idény alatt fenntartott esti járatát Abbáziából Fiuméba újból beállította és e hó 18-ától kezdve mindennap, a szombati nap kivételével, az utolsó hajó este 10 órákor és szombaton este 11 órákor közlekedik Abbáziából Fiuméba.

— **Menetrendváltás a partmenti vonalon.** A volosca-lovranoi partmenti vonalon e hó 19-ével a jelenleg Voloscából reggel 7:30 és Lovranából 8:35 órákor esedékes járat elmarad, míg a többi naponkinti járat menetrendje változatlanul fenntartatik.

— **Tengeri kirándulások a pünkösdünnep alatt.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság a pünkösdünnep alatt a következő tengeri kirándulásokat rendezi:

Velenczébe a »Salona« gőzössel, indulás Fiuméből szombaton este 10 órákor; visszaérkezik Fiuméba hétfőn reggel.

Pólába a »Tatra« gőzössel, indulás Fiuméből vasárnap reggel 7 órákor, visszajövet Fiuméba éjfélkor.

Czirkeniczába a »Liburnia« gőzössel, indulás Fiuméből vasárnap délután 2:30 órákor és visszajövet aznap este; Czirkeniczában e napon a »Sokole« társaság tornaünnepélyt rendez.

*Castelmuschio*ba az ottani bucsu alkalmából a »Liburnia« gőzössel hétfőn délután 3 órákor, visszajövet este.

Mindezekre a kirándulásokra nézve külön hirdetések is függesztettek ki, melyekből a többi részletek és menetárak megtudhatók.

Ezenkívül megtartatnak a szokásos kirándulások *Abbáziába*, *Lovranába* és *Bucuribába*.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

»Unio« könyvnyomdai műintézet.

BUSSINPIQOLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR CSALÁDI OTTHON.

MIRAMAR
Nagyszálló Cirkvenicán

Nyári és téli üdülőhely
és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton, a fürdő közelében fekszik.

Modern berendezés.

Kávéház és étteremmel.

Lift — villanyvilágítás

Olvasó terem.

Hidegvízgyógyintézet

— Meleg házi fürdők. —

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett. —

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcsikkok és szépitőszerek, stb. stb.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio-activ

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérébajokban, továbbá **elkövéredés, szívelhárjadás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdaganat, cukorbetegség, aranyér, csúz- és köszvénynél, vérbőségénél s egyéb belső szervezeti bajokban.** — Főszétküldés a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél **Komáromban.** Kapható minden jobb gyógyszerész és fűszerüzletben, **Fiumében Heim F.-nél**, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajtakeserűvizekkel.

Szálloda és Penzió LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Olcso árak.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

== Villanyvilágítás. ==

MAGYAR

okleveles masseur-arczapolás és manieure amerikai módszerrel. Szépségápolás stb. Házhözjövök.

Mme László

ABBAZIA, Villa Nada II. em.

Abbaziai magyar vendéglő

„Auge Gottes“

Kitünő magyar konyha gyönyörű kerthelyiséggel.

Tiszta italok. Előzékeny kiszolgálás.

Olcso árak.

Magyarok találkozó helye.

Szobák 2 koronától feljebb. Pensio Villa Melanie

ABBAZIA

a Szegő szanatorium mellett.

Saját házi és tengeri fürdő. Minden szobából gyönyörű tengeri kilátás.

== Olcso árak. ==

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Elsőrangú ház, pazar fényűzéssel berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

„ELEKTRA SZALON“

(Mozgófényképek).

(Corso 14. szám, szemben a postaépülettel).

1907. május 8-ától május 14-ig

Kitünő új műsor.

Állandó előadások.

Hétköznapokon d. u. 5—10-ig.

Vasárnapokon d. e. 10—1-ig és

d. u. 1/2—11-ig.

Beléptidj:

I. hely 50 fill., gyermekeknek 10 éven alul 30 fill. II. hely 20 fill., gyermekeknek 10 éven alul 10 fill.

Szoba és czimerfestő vállalat.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via del Pino 8. szám alatt czimer-, szobafestő és mázoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszletfestést, mázolást a legegyszerűbb kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-czimtblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

mely tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 8. szám.

Crnkovič

szálloda, pensio és kávéház
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a molótól 2 percznyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvosi kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok, valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas és kellemes hely.

Olcso árak. — Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: Crnkovič József.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a közismert

Klotild szállót és fürdőt

Pečine-Susákon

ismét saját kezelésembe vettem át. Kitünő grobniki domácsi bor, valamint a kedvelt kőbányai polgári sör kimérése. Megszálló vendégek számára még néhány szépen butorozott szoba kiadó. Meleg és hideg tengeri fürdők és egy gyönyörű terrasz közvetlenül a tengerparton állnak a t. közönség rendelkezésére.

Tisztelettel

Telefon 472.

Resch A. szállodatulajdonos.

A FIUMEI

Néptakarékpénztár

(Pučka Štedionica)

FIUME, Via Riva I. sz. - Alapított 1873.

Takarékbetétek elfogadása és visszafizetése előzetes felmondás nélkül; különleges esetekben az alapszabályok 39 §-ának alkalmazásával.

Folyószámla letétek és hitelnnyújtások.

Előlegek értékpapírokra, árukra s más értékekre.

Váltószámitolás 3 esetleg két jó aláírásra 3 hónapig terjedő időre.

Jelzálogkölesönök ingatlanokra az érték feléig.

Az Igazgatóság.

Megérkeztek

a napokban a pünkösdi és nyári szezonra való dús választékú angol zephirek, kötények gyermekek és hölgyek részére, azonkívül tiszta czérnavásznak és fehérnemű kellékek minden kivitelben.

Feltűnést keltő divatcikkeinket a nagyközönség figyelmébe ajánljuk, u. m.: nyakkendőket, harisnyákat, zsebkendőket stb.

Minden törekvésünk oda irányul, hogy olcso árak mellett tisztességes jó árut bocsássunk t. vevőink rendelkezésére.

Számos látogatásért esedeznek

VUJA és BAKI

FIUME, Via Adamich 1. szám

Terzi-féle ház.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság

(FIUME. Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;

leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld minden nagyobb városába;

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;

előleget nyújt árukra és értékpapírokra;

megőrizz és kezel értéktárgyakat;

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek

inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;

fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.